

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 11.

13de marts 1892.

18de aarg.

Over bækken.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forskud. I pakker til en adresse paa over 5 ekspl. leveres det for 40 cents, og over 25 ekspl. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. G. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Bibehistoriske spørgsmaal.

(Over det nye testament.)

Svar paa disse spørgsmaal vil børnene finde ved at læse sin bibelhistorie (Bogt). Om stebernes beliggenhed, se kortet bag i bogen. Det tal, som staar foran spørgsmaalene, svarer til det stykke i bibelhistorien, hvorover der tales heres.

89.

Hvilken dag er det, vi kalder stjærtorsdag? Hvilken begivenhed i Jesu liv er det, vi mindes den dag? Hvad var paastelammet? (Se nr. 26). Hvad sagde Jesus til disciplene, medens de spiste? Hvad mente han med, at en skulde forraade ham? Vidste disciplene, hvem Jesus mente? Hvad gjorde de da for at faa vide det? Hvem spurgte Jesus om det? Hvad svarede Jesus? Til hvem gav han saa stykket? Og hvad sagde han til ham? Hvad mente han dermed? Forstod Judas dette? Hvorledes kunde han forstaa det? (Se slutningen af nr. 88). Forstod de andre disciple, hvad Jesus mente med disse ord?

Hvilken høitidelig handling foretog Jesus sig derefter? Hvorledes indstiftede han den hellige nadvere? Hvad tog han altsaa først? Hvilket brød menes her? Hvad gjorde han med det? Hvad sagde han til disciplene? Hvad skulde de gjøre? Hvad var det, de skulde tage og æde? Hvad sagde han om dette sit legeme? For hvem gives det altsaa? Er det bare de disciple, som dengang var med Jesus, for hvem hans legeme gives? For hvilke andre?

Var det blot brødet, Jesus tog og gav disciplene? Hvad fortæller de hellige evangelister videre? Hvad menes nu her med kalken? Hvad tid tog han den? Hvad gjorde han med den? Hvad skulde disciplene gjøre med den? Hvilke disciple skulde drikke af den? Og hvad fik de, idet de drak af vinen? Hvad siges om dette blod? Hvad menes med, at kristi blod udgydes til syndernes forladelse? Hvorfor har han altsaa givet sit legeme og udgydt sit blod for os? Og hvad saar vi, naar vi i den hellige nadvere æder hans legeme og drikker hans blod under brød og vin?

Hvorfor, siger Jesus, skulde hans disciple æde hans legeme og drikke hans blod? Hvem skulde de ihukomme? Skal ogsaa vi ihukomme Jesus, naar vi gaar til alters? Menes da hermed, at vi bare skal huske paa, at Jesus engang har levet? Hvorledes skal vi da ihukomme ham?

Talte Jesus mere med sine disciple, efterat han havde indstiftet nadveren? Hvad sagde han fremdeles til dem? Hvem vilde Faderen sende i hans navn? Hvorfor skulde den Helligaand sendes til dem? Hvad skulde altsaa hans gjerning være? Hvad menes her med alleting? Skulde han lære dem noget andet, end Jesus havde lært dem? Hvad siger nemlig Jesus videre? Ved hvis hjælp er det altsaa alene, vi kan komme til at kende Jesus og forstaa hans ord? Hvad kalder vi i vor katetismus den gjerning af den Helligaand, at han bringer os dertil?

Da Else fik sin vilje.

(Slutning.)

Det nybakkede tøj var for længe siden særdigt, og Elses mor havde dækket et hyggeligt aftenbord for at gjøre det lidt festligt, naar datteren kom hjem i feststemning efter mødet. Hun havde labet te som ved høitidelige leiligheder og søndag aften — om hverdagen pleiede de at spise melk og brød eller grød — og ventede nu med længsel paa Else. De to ensomme kvinder var jo saa meget for hverandre, og moderen gik især ganske op i at arbejde og hjærkelig sørge for sin datter.

Flere gange havde hun allerede været ude i døren for at se efter Else hun havde hørt kirkeklokkerne ringe solen ned og seet taagen nærme sig, medens det sidste dagskjær svandt, og da hun vidste, hvor bildsom sneen gjør den bakkede hede, hvor hverken hegn eller grøfter tjener som veivisere, kun hist og her en halmvise, som i en saadan taage rent bliver ganske borte for en, beghndte hun at blive ængstelig. Hvor skulde Else kunne taale at være ude i en saadan kulde? Sæt, hun gik bild og maatte tilbringe hele natten paa heden! Det vilde vist blive hendes død eller i hvert fald skaffe hende en slem sygdom. Mange gange suktede hendes hjerte en inderlig bøn til Gud om, at han vilde vogte hendes hjære barn, hendes et og alt; men hun kunde i aften ikke

finde den trygge fred, som en bøn til den store, kjærlige fader ellers pleiede at give hende. Hun var jo vant til at betro ham hver en sorg og betymring og vant til, at byrden blev tagen fra hende, saa snart hun havde fortalt ham, hvor tung den var for hende, men iaften maatte hun bebreide sig den mangel paa tillid, som gjorde hende saa urolig. Hun maatte atter ud at se ud, men da hun aabnede døren, slog en saa raakold natteluft hende imøde, at hun skyndte sig tilbage for at hylle sig ind i et varmt uldent sjal. Da hun kom ind i kjøkkenet, faldt hendes blik paa lygten, og uden egentlig at tænke derover tog hun den ned fra hylsen, pudsede glasfset og tændte den lille lampe inden i den.

Hun fortrød det dog næsten, da hun atter kom ud; thi det skarpe Dags, som kun naaede en begrænset kreds, gjorde kun, at mørket uden om syntes endnu mere uhyggeligt. Hun vilde netop lukke døren og gaa ind igjen, idet hun forsøgte at trøste sig med, at Else vist maatte være bleven inde i byen; hun turde saamen ikke vove sig ud i taagen alene, og hendes gode venner, skolelærerens, havde sikkert overtalt hende til at blive hos dem natten over, — de kunde umulig forsvare at lade hende gaa — da en lyd naaede hendes øre og sit hende til at fare sammen. Et øieblik stod hun med bankende hjerte og tilbageholdt aandedræt og lyttede, om den ikke skulde lade sig høre en gang endnu, men da nattens dødsstilhed ikke tiere blev afbrudt, ilede hun, med lygten foran sig, afsted i den retning, hvor hun syntes, lyden kom fra.

Hun kunde ikke tage fejl af denne stemme, selv om den aldrig før havde haft en saa fortvilet, angstfuld klang.

„Gud, hvad er der steet, vær mig naadig, lad mig ikke komme for silde!“

Snublende, glidende, aandeløs af angest løb hun ind mellem bakkerne, idet hun stadig pasjede at holde sig til sporet af stien, som

Else havde fulgt, da hun om eftermiddagen gik til byen, og endelig — hvor de saa minutter forekom hende lange — opdagede hun et mørkt punkt paa den hvide flade.

Snart laa hun paa knæ ved siden af Else og kaldte hende ved de kjærligste navne, idet hun trykkede hendes kolde ansigt til sit bryst og forsøgte at reise hende op. Lidt efter lykkedes det hende at faa den unge pige hjem, idet hun med anspændelse af alle sine kræfter støttede og næsten bar hende.

* * *
„Mor, kjære, kjære mor!“

Else vilde reise sig op i sengen, men faldt mat tilbage, hun syntes, stuen dreiede sig rundt med hende, og lukkede fortumlet øinene. Da hun atter slog dem op, sad hendes mor ikke mere henne ved vinduet i den gamle lænestol, som var bleven flyttet derhen fra kattelovnstroen, hvor bedstemor havde haft sin plads, men stod bøiet over hende med et udtryk af ubestribelig glæde i sine taareblændede øine. Nu lignede hendes egen Else sig selv igjen, nu var baade den urolige vildelse og den tunge døs borte med feberen, og var det lille blege ansigt end magert og udtæret, saa havde hun dog atter haab om at faa sit barn igjen.

„O, mor, kan du tilgive mig den sorg og angst, jeg har voldt dig?“ hviskede Else bønlig.

„Tilgive, o, min egen pige, Gud ske lov, at du kjender mig igjen, nu kan jo alt blive godt.“

„Har jeg været syg — har jeg ligget længe“, spurgte Else halvt forundret.

„Ja, du har været meget syg, men det vil vi ikke tænke paa nu, kun takke Gud, at han har bevaret dig.“

Else lukkede atter øinene, hun var saa mat, hun kunde ikke taale at tænke, og dog filede kort efter taare paa taare frem over de blege kinder; thi hun kunde ikke undgaa at merke, hvilken tung tid det havde været for hendes mor.

Solfin og storm.

3 det grønne.

Denne, som ikke var vegen fra hende de lange nætter, medens feberen kastede hende urolig frem og tilbage, hvis blit ængstelig fulgte enhver af doktorens bevægelser og søgte at læse i hans venlige og alvorlige ansigt, hvad han mente, fordi hun knapt bovede at spørge, kunde nu unde sig den hvile, hun saa haardt trængte til.

Else stræbte at være saa taalmodig og fordringsløs som mulig; tidt maatte hun vende sig om mod væggen for at skjule, at hun græd, naar hun mærkede, hvorledes hendes mor blev træet og anstrengt af at arbejde for at skaffe hende den dyre vin og medicin, som lægen sagde var nødvendig for hende, hvis hun skulde komme sig. Hvor gjerne vilde hun ikke staa op og hjælpe til, men hun kunde ikke, det varede meget længe, inden hun lidt efter lidt kom til kræfter. Og dog opmuntrede hun sin mor mere, end hun selv vidste, ved sin ydmyge taalmodighed og taknemmelighed. Hun syntes jo selv, at hun fortjente straf og bebreidelser og ikke al denne kjærlighed og omhu. O, hvor hun skulde gjøre sig umage for at gjengjælde det, naar hun blev rask, ja altid herefter; hun bad Gud saa inderlig, at han vilde hjælpe hende dermed, naar hun laa der ganste stille, som lægen havde sagt, og blot med sine klare, ivrige blit fulgte enhver af moderens bevægelser.

Foraaret var saa blæsende og koldt, at Else maatte være meget forsigtig og i lang tid holde sig inde. Snekløfterne og de første violer fra den lille have, som laa i læ af bakken bag ved huset, var før længe siden bragte ind til hende af hendes mor, da huu endelig en smuk, stille solskinsdag bovede sig ud, vel indpakket, som om det endnu var vinter.

Hvor hun frydede sig ved den friske luft, hun fik ordentlig ganste røde kinder af den, og ved at lytte til hedelerkerne, som steg op rundt om og hævede sig høit mod den klare blaa himmel; hun vilde gjerne have istemt

deres jublende trille, men det gjorde straks ondt i brystet ved den mindste anstrengelse, saa hun maatte nøies med at lægge hovedet langt tilbage og følge snart en, snart en anden med øinene, indtil de forsvandt som smaa sorte prikker, medens nye dukkede op af lyngen og fortsatte det glade kor, der aldrig lod til at skulle stanse.

Snart begyndte hun at gaa lidt omkring, og en dag, længere hen paa foraaret, var hun kommen helt ned til bækken for at plukke forglemmigeier, som mylrede frem i det bløde friske græs langs bredden; hun satte sig ved enden af broen for at hvile sig, og hun kunde næsten ikke forstaa, at det sorte, iskolde vand, der hin aften truede saa mørkt og uhyggelig fra det gabende hul i den hvide sneflade, at hun endnu kom til at gysse, naar hun tænkte derpaa, kunde være den samme strøm, som nu rislede afsted saa klar og blaa, sprudlende og frisk som en rigtig lystig foraarssbæk.

Hun længedes efter at springe munter og kjæl som den ud i den store, vide verden, men længe endnu maatte hun være rolig og forsigtig, før hun kom ober følgerne af vinternattens kulde og angst, og hele hendes liv var hendes svage bryst hende en mindelse derom.

Grubegutten.

Jimmy Railstone var en grubegut; det vil sige en af de mange gutter, som sammen med voksne mænd arbejder i Englands kulgruber for at skaffe op paa jordens overflade de masser af stenkul, som bruges paa jernbaner og dampskibe, paa fabrikker og i vore ovne. Vi ved jo, hvor fort alting bliver, som kommer i berøring med kul, og hvor sorte vi selv bliver, naar vi skal have noget med kul at gjøre; derfor kan man nok tænke sig, at alle disse arbejdere ser stegt sorte ud udvendig. Paa deres indre er der derimod stor forskjel, ligesom paa

alle andre menneskers; nogle er meget raa og ugudelige, andre er fromme mennesker. Jimmy Railstone hørte til de sidste, men de fleste af de andre til de første, og da han ovenikjøbet kun var en halvvoftsen gut, saa døde han meget ondt af dem.

Kort efterat Jimmy havde begyndt at arbejde der nede, skulde der paa saa dage skaffes saa mange kul tilveie, at der maatte arbeides om natten. De, som vilde paatage sig nattearbejde, skulde ogsaa have ekstrabetaling, og der var derfor mange, som meldte sig til det; iblandt dem var Jimmy, som gjerne vilde have penge for at kunne kjøbe et varmt fjal til sin mor. Det var strengt nok, men han tog fat med en god vilje og arbejdede ligesaa flittig, da natten faldt paa, som han havde gjort om dagen. Da han en dag troede sig ene med en jevnaldrende kamerat, sagde han til ham: „Hør, Jack, vi kommer rigtignok ikke i seng i nat; men derfor skal vi dog ikke lade være at bede vor aftenbøn.“

To af de allerførste i hele gruben var netop komne til og havde hørt, hvad de talte om; de fór hen imod Jimmy, ruskede i ham og slog ham, beskyldte ham for dovenskab og fór at ville være bedre end de andre. Ja, senere hen paa aftenen, da han prøvede paa at knele ned i en krog og bede sit faderbør, trak de ham op i haaret og plagede ham paa forskjellig maade lige til morgenskuden. Siden den tid maatte han døie meget ondt af dem, fordi han var „hellig“; og var det end kun nogle saa, som slog ham, saa var der mange, som spottede ham; men mange af dem, som havde gjort det, angrede det bittert bagefter.

Arbejderne i kulgruberne er udsatte for mangfoldige farer. Undertiden kan en hel væg af kul falde ned og sperre dem inde, saa de bliver levende begravede. Til andre tider kan der vælde vand frem af jorden, saa at de drukner; giftige dunster kan pludselig dræbe dem, og der kan danne sig gas, som ved antænding kan forvolde frygtelige

explosioner. Alt dette vidste man god bested om i den lille by ovenfor gruben, hvor kularbejdernes familier boede; da der derfor en morgen lød et frygteligt knald fra minen, vakte det almindelig bestyrrelse. Fædrene og brødrene var for en time siden gaaede til deres dagsarbejde, og kvinderne var isærd med at gjøre husene istand; men da de hørte dette knald, løb de fra alt for at komme hen til nedgangen til gruben. Da de nærmede sig denne, steg der imidlertid en saa forfærdelig øs op fra den, at de blev nøbte til at holde sig i afstand, og det var i øieblikket umuligt at yde hjælp. Kort efter blev det dog lidt bedre, og formanden for arbejderne, tilligemed et par andre, besluttede at lade sig hisse ned i grubeturben for om muligt at hjælpe de ulykkelige. Endnu paa veien ned hørtes der sterke knald af nye explosioner, som gjorde det meget usandsynligt, at der var nogen tilbage at redde. Der var ingen paa bunden af gruben, da de kom ned; men idet formanden gik nogle skridt frem, mødte han en liden skare mænd og gutter, som flgkede for røg og ild, som veltede frem bag dem.

„Kurven! kurven!“ raabte de, saasnart de så øie paa formanden, som straks kunde indse, at der ikke var andet at gjøre end at sørge for at de kom op saa hurtig som muligt. Men ikke engang dette lod sig gjøre; thi det viste sig, at de ikke alle kunde rummes i kurven. Efterat den var fyldt med saa mange som muligt, var der endnu tre, som ikke kunde faa plads, men maatte vente, til kurven kom ned igjen. Formanden tilbød at blive, og en af de andre to, som maatte vente, var den arbejder, som havde været værst mod Jimmy Railstone. Han var forfærdelig angst og klagede høit over, at han skulde blive tilbage for at dø. Jimmy stod i kurven, og der var allerede givet signal til, at den skulde trækkes op. Den giftige luft dybere inde fra gruben trængte igjen frem, saa haabet om, at de tre vilde være levende, naar kurven kom ned igjen, var meget ringe. I det samme sprang Jimmy ud af kurven. „Holdt et øieblik!“ raabte han. Derpaa fór han hen til den forstrækkede mand, puffede ham i en fart op paa sin plads og fik netop tid til at sige: „Sig til mor, at jeg gjorde det for Jesu skyld!“

Da kurven kom ned igjen, var Jimmy død.

Solskin og storm.

(Med billede.)

Her er solskin ved hjemmets kyst. Søen ligger blank og stille, og sommervarmen fylder luften.

To unge kvinder sidder og nyder den deilige dag; de taler om sine kjære langt ude paa havet; den ene har sin fader, den anden sin brudgom derude; det er jo sømandens lod, at han i den deilige sommer maa være fjernt fra hus og hjem. Naar stormen har tudet og bølgerne skummet, har de to ofte med angst tænkt paa sine kjære; men paa saadan en dag som denne føler de sig rolige; lykkelige sidder de og taler om den stund, da de atter skal se dem hos sig, og om de sidste breve, de har faaet fra dem.

* * *

Men hundreder af mil skiller sømanden fra hans kjære. Derhjemme har man en af disse stille, fredelige sommerdage; men der, hvor han befinder sig, raser storm og uveir. Det gjælder livet. Skibet er vrage; det driver ind mod den klippefulde kyst. Tanken farer hjemover til de kjære — hjertet brænder af kjærlighed til dem. — Se atter kommer en voldsom bølge brusende over vraget. — De faar nok aldrig se hjemmet mere. — Nu er de komne lige til brændingen. — Gud holde sin haand over dem derhjemme!

Et øieblik efter, og de er forsvundne i dybet. Havet har hentet sit bytte.

Tante Anna lyver ikke.

Had mig sige eder noget om troen, mine børn. Nylig hørte jeg, hvorledes en ung pige gjorde sig umage for at lære en liden gut noget af geografien.

„Hvoraf ved du, at jorden er rund?“ spurgte hun ham.

„Fordi man har fortalt mig det,“ svarede han.

„Men hvoraf ved du, at hvad man har sagt dig, virkelig er sandt?“ spurgte hun igjen.

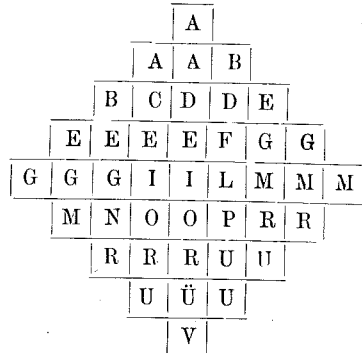
„Tante Anna har sagt mig det,“ svarede den lille gut ivrig, „og hun lyver ikke.“

Da tænkte jeg ved mig selv: „Saa er det ogsaa med, hvad vi ved om det himmelske hjem og veien til saligheden. Det er os meddelt i den hellige skrift. Gud har sagt det, og han lyver ikke.“

Opløsning paa billedgaaden i nr. 9.

Sly skidden tale!

Geografisk diamantgaade.

Bogstaverne skal ordnes saa, at den lodrette og den vandrette midtlinje kommer til at lyde ens og de syv vandrette linjer danner bekjendte geografiske navne.

1. En by i Frankrige.
2. En ø i Østersøen.
3. En by i Spanien.
4. En by i Tyskland.
5. En by i Ungarn.
6. En by ved Adriaterhavet.
7. Et kanton i Schweiz.

Gudrun Øksnes.